

אייפון או גלקסי? על טלפונים חכמים ופטישיזם (פוסטר)

רוני המר
המכון הטכנולוגי חולון
ronenh@hit.ac.il

אינה רדצ'נקו
המכון הטכנולוגי חולון
lnes_rad@hotmail.com

דינה צוקר
המכון הטכנולוגי חולון
divazuc@gmail.com

Galaxy or iPhone? On Smartphones and Fetishism (Poster)

Diva Zucker
Holon Institute of Technology

Inna Radchenko
Holon Institute of Technology

Ronen Hammer
Holon Institute of Technology

Abstract

The study examined whether owners of cellphones describe their feelings and behaviors towards their devices in a language and a tone that implies an emotional attachment. A survey was administrated to a sample of 84 undergraduate students who own Apple's "iPhone" and Samsung's "Galaxy" smartphones. The results support our assumptions: Participants reported deep emotional connection towards their devices, along with expressions that might insinuate underlying 'fetishistic' characteristics. This was particularly true for "iPhone" owners. Although most of the participants can't seem to recall having an infancy transitional object, it seems that their emotional ties with their cellular devices hold the characteristics of a 'classical' transitional object.

Keywords: Smartphones, Fetish, Transitional Object, iPhone, Galaxy.

תקציר

עם ההשתכללות המואצת של הטלפונים החכמים (smartphones) נראה שבעליהם מפתחים כלפיהם קשר רגשי חזק ומייחסים להם מאפיינים אנושיים (Vincent, 2005; Fortunati, 2002). במחקר הנוכחי ניסינו לבדוק האם ניתן לזהות סממנים 'פטישיסטיים' בזיקה הרגשית של בעלי סמארטפונים כלפי המכשיר והאם יש לסממנים הללו קשר לזיכרונות לגבי 'אובייקט מעבר' (transitional object) בילדות המוקדמת (Winnicott, 1971). 'פטישיזם' כרוך באמונה המייחסת תכונות מטאפיזיות, מאגיות, ודמיוניות לחפצים מסוימים. האמונה הזו מלווה בטעינות רגשית גבוהה כלפי אותם החפצים (Harvey, 2003). הנחתנו היא, שהפטישיזם כלפי הטלפון החכם מתאפיין בזיקה רגשית עזה כלפיו ובייחוס של 'כוחות' שבפועל אין לו, כגון היכולת לפתור בעיות בפן החברתי ולהעניק לנו חיים טובים יותר. בנוסף בדקנו האם יש הבדלים בזיקה הרגשית בין בעלים של איי-פון לבעלים של גלקסי.

הנבדקים היו 84 סטודנטים, בעלי טלפונים חכמים, שענו על שאלון מקוון שכלל שאלות סגורות ופתוחות.

ממצאים

- 94% מהנשאלים דיווחו שאי הימצאות של הטלפון לידם מטרידה אותם וכמעט לעולם לא ישכחו אותו. 80% דיווחו על רגשי שייכות, קרבה ואף קנאה לטלפון החכם, כאשר הוא בידיים של מישהו אחר. ישנה תחושה של

- אובייקט-מעבר, כיוון שניתן לראות כי ה'משתמשים' לא אוהבים 'לחלוק' את הטלפון החכם שלהם עם זרים ולאפשר להם 'לפלוש' למרחב האישי שלהם.
- כאשר נשאלו כיצד הרגישו אם הטלפון החכם שלהם נגנב, אבד או נהרס, דווחו תגובות 'קיצוניות' כמו: "דיכאון קליני, שבור, פאניקה, כאילו חלק מהזהות האישית שלי הלכה, חוסר אוניס, מנותק מהעולם, אבדון". כמו כן, 70% מהנשאלים העידו על עצמם שהם תלתיים כלפי מכשירם במידה "גבוהה" עד "גבוהה מאד".
- לא נמצא קשר ישיר בין הימצאות 'אובייקט מעבר' בילדותם של הנשאלים לבין הקשר הרגשי שפיתחו לטלפון החכם. עם זאת, ההתייחסות של רוב הנשאלים לטלפון החכם דומה מאוד להתייחסות של ילדים כלפי אובייקט מעבר.
- השוואה בין משתמשים שהיה בבעלותם הן אייפון והן גלקסי מלמד שכל אלו שיש בידם כיום אייפון (20 מתוך 20 נשאלים) העידו על עצמם שהם מרגישים 'קשורים' יותר למכשיר האייפון, בעוד שרק 68% מאלו שמשתמשים כיום בגלקסי (13 מתוך 19) העידו על עצמם שהם 'קשורים' יותר למכשיר הגלקסי.
- כאשר נשאלו מדוע הם 'קשורים' יותר לטלפון החכם שברשותם, משתמשי הגלקסי כיום ציינו תשובות טכניות כגון: "גודל מסך", "גמישות", "קוד פתוח". לעומתם, משתמשי האייפון דיווחו סיבות אישיות, בעלות אופי 'פטישיסטי' יותר, כגון: "יש ביננו קשר חם, אכפתי, נדיב והדדי", "אין על אייפון", "Apple – אהבת אמת", "היה ונשאר הראשון שלי".

לסיכום, המחקר מרמז על כך שאכן, יש גוונים 'ארוטיים-פטישיסטיים' לזיקה הרגשית שבעלי טלפונים חכמים חשים כלפי המכשירים שלהם בפרט אצל בעלי אייפון. ייתכן שמסכי המגע (שהשימוש בהם כרוך 'בליטוף' חוזר ונשנה), עיצוב הממשק הסדוקטיבי (בפרט באייפון), ההתאמה האישית, ההיסטוריה האישית המתועדת במכשיר וחוויות מצטברות איתו גורמים לטעינות הרגשית הגבוהה הזו.

מילות מפתח: טלפונים חכמים, פטישיזם, אובייקט מעבר, אייפון, גלקסי.

מקורות

- Harvey D., (2003). The Fetish of Technology: Causes and Consequences. In: Prometherus's Bequest: Technology and Change, *Macalester International* 13, 3-30.
- Fortunati L., (2002) Italy: stereotypes, true and false. In: Katz J, Aakhus M (eds). *Perpetual Contact: Mobile Communication, Private Talk, Public Performance*. Cambridge University Press, Cambridge; pp. 42–62.
- Vincent J., (2009). Affiliations, Emotion and the Mobile Phone. In: A. Esposito & R. Vich R., (eds.) *Cross Modal Analysis of Speech, Gestures, Gaze and Facial Expression*, COST Action 2102 International Conference, Prague, Czech Republic, October 15 to 18 2008, Revised, Selected and Invited papers, Lecture Notes in Computer Science 5641, Springer.
- Vincent J., (2005). Emotional Attachment to Mobile Phones: An extraordinary relationship, *Mobile World: Past Present and Future*, Springer .
- Winnicott D.W., (1971). *Playing and Reality*. London: Tavistock Publications.